

Urednikov uvodnik

Marijan Dovič

Drage bralke in bralci *Primerjalne književnosti*!

Pred vami je nova, prva številka 49. letnika revije, v kateri uvajamo nekatere novosti, ki jih želim na kratko pojasniti. *Primerjalna književnost* (PKn) je znanstvena revija, ki jo že od leta 1978 kontinuirano izdaja Slovensko društvo za primerjalno književnost (SDPK). V prvih desetletjih svojega obstoja je revija izhajala dvakrat letno in je prinašala večinoma članke slovenskih komparativistov ter tudi članke tujih avtorjev v drugih jezikih, zlasti nemškem, angleškem in francoskem. Najprej je bil njen obseg razmeroma skromen, a se je sčasoma povečeval, zaradi želje po mednarodni uveljavitvi revije je bilo vse več tujejezičnih, zlasti angleških člankov. Ko je društvo v začetku novega tisočletja v sodelovanju s festivalom Vilenica začelo vsako leto redno organizirati mednarodne komparativistične kolokvije, se je uredništvo odločilo, da vpelje tretjo številko, ki je bila sprva obravnavana kot posebna številka (nekaj let je bila objavljena dvojezično, tako da so bile vse razprave objavljene tako v slovenskem kot angleškem jeziku), pozneje pa kot redna številka. Tako smo prišli do treh številk letno, in *Primerjalna književnost* je v takšnem ritmu izhajala dobri dve desetletji, od leta 2004 do 2025.

V tem času se je občutno povečal obseg, saj je revija v vsaki številki povprečno objavila več kot deset razprav in drugih prispevkov, razmerje člankov pa se je močno prevesilo v prid tujih, angleških člankov. Iz načelnih in objektivnih razlogov (težavnost ustrezne recenzentske obravnave in zlasti profesionalnega tehničnega urejanja člankov v številnih tujih jezikih) se je v istem obdobju postopoma uveljavila odločitev uredništva, da revija objavlja le članke v slovenskem in angleškem jeziku, v ostalih pa ne (razen v izjemnih primerih). Uredništvo je poleg tega zaradi skrbi za kontinuiteto razvoja slovenske komparativistike in njene strokovne terminologije ves čas vztrajalo pri tem, da avtorji in avtorice, zaposleni na slovenskih raziskovalnih ustanovah, svoje prispevke objavljajo v slovenskem jeziku. Kljub temu smo naposled prispeli do situacije, ko je dotok slovenskih besedil stagniral, medtem ko se je uredništvo soočalo z vse večjim številom angleških člankov, poslanih v recenzentsko presojo.

Ker so bile uredniške smernice zelo splošne, edini kriterij za objavo pa kakovost, so ti članki prihajali iz zelo različnih raziskovalnih okolij po svetu in obravnavali najrazličnejše literarnozgodovinske in teoretične teme. Takšno stanje se je odrazilo v dejstvu, da so nekatere številke revije v zadnjih letih prinašale le članke v angleščini, ki večinoma niso imeli neposredne zveze s slovensko literaturo in komparativistiko.

Zato se je uredništvo revije lani odločilo oblikovati prenovljene uredniške smernice, s katerimi bi nekoliko omejili rastoči pritisk na uredništvo in se obenem vsaj do neke mere vrnili h koreninam revije, kakršno so si zamislili njeni ustanovitelji. Nova pravila za avtorje so že od jeseni 2025 dvojezično objavljena na spletišču revije (https://ojs-gr.zrc-sazu.si/primerjalna_knjizevnost), objavljena pa so bila tudi v zadnji številki lanskega letnika. Prenovljeni uvodni odstavek se glasi takole:

Primerjalna književnost (PKn) objavlja izvirne in pregledne znanstvene članke ter tematske sklope s področij primerjalne književnosti, literarne teorije, metodologije literarne vede, literarne estetike in drugih strok, ki obravnavajo literaturo in njene kontekste. Občasno objavlja še recenzije, intervjuje in druge prispevke. Zaželeni so meddisciplinarni pristopi. Revija objavlja posamezne razprave v slovenščini ali angleščini. Zaradi zagotavljanja kontinuitete razvoja slovenske strokovne terminologije od avtorjev, zaposlenih na slovenskih ustanovah, sprejema le članke v slovenskem jeziku. Nenaročene članke v angleščini sprejema v recenzentski postopek le, če primerjalno obravnavajo slovensko literaturo. Vsi članki so recenzirani.

Ključna novost je, da morajo biti nenaročeni tuji (angleški) članki na nek način povezani s slovensko literaturo ali drugače relevantni za slovenski prostor, sicer niso sprejeti v uredniško obravnavo in so samodejno zavrjeni. Uredništvo to določilo že uporablja pri novih člankih, poslanih v presojo po sprejetju te odločitve. Novo pravilo bomo dosledno upoštevali – razen pri objavi problemsko zaokroženih tematskih sklopov: na tem področju bomo nadaljevali dosedanja prakso objavljanja izbranih razprav, ki so nastale po nastopih na tukajšnjih komparativističnih konferencah, uredništvo pa bo aktivno iskalo dodatne gostujoče urednike relevantnih in za naše bralce zanimivih sklopov. Uredništvo tudi v prihodnje ostaja zvesto načelni zahtevi, da slovenski raziskovalci besedila objavljajo v slovenščini.

Ena od posledic omejitve tematskega polja sprejemljivih člankov v angleškem jeziku je zmanjšanje letnega obsega revije. Zato smo se odločili, da se vrnemo k dvema številkami in nekoliko znižamo znesek letne naročnine na revijo. Kot je bilo že v navadi, bosta številki izhajali spomladi in jeseni, maja in oktobra. Prepričani smo, da bo revija v novi podobi našim naročnikom še bolj všeč.